

Lapszemle 2011. 34. hét

Teljes lakóparkot is értek gázlopáson

Az idei első félévben közel 5000 szabálytalan vételezési esetet derítettek fel a Tigáz-DSO Kft. szakemberei - ez a szám a tavalyi egész évinél 25 százalékkal magasabb. A bővüléshez alapvetően a szabálytalanságok számának növekedése járult hozzá. A vizsgált háztartások 10-12 százalékánál találnak szabálytalanságot, összességében 40-60 ezer Tigázfogyasztó lehet érintett. A társaság szolgáltatási területén tavaly mintegy 70 millió köbméter földgázt vételeztek szabálytalanul, az okozott kár körülbelül kilencmilliárd forint volt. A gázórát manipuláló fogyasztók alapesetben is félmillió forint feletti kötbérre számíthatnak. A Tigáz tavaly 840 millió forint kötbért szabott ki, ennek azonban körülbelül csak 40 százalékát tudja behajtani a társaság.

A szabálytalanságok legnagyobb sűrűségben Szabolcs-Szatmár-Bereg megye keleti felében, illetve Pest megyében jelentkeznek. A Tigáz az ellenőrzések fokozása érdekében új, korábban nem jellemző technológiákat is bevet, így például ipari endoszkópot, a Miskolci Egyetemmel közösen fejlesztett mágnesezésellenőrzőt vagy éppen hőkamerát - mondta Kállai László, a társaság ellenőrzési vezetője. Emellett a vállalat növelte az ellenőrző személyzet létszámát is, alkalmazottainak mintegy 15 százaléka (több mint 160 fő) foglalkozik ezzel. A szolgáltatók az ütemezett ellenőrzések mellett a fogyasztói szokások hirtelen változása alapján, illetve egyre gyakrabban lakossági és hatósági bejelentésre vizsgálják meg a gázórákat. A lakossági bejelentések mintegy 50 százaléka bizonyul alaptalannak a Tigáz tapasztalatai szerint. Amennyiben a szabálytalan vételezés nem bizonyítható, a társaság viseli a költségeket. A szolgáltató ellenőreinek olykor a rendőrség segítségét is igénybe kell venniük, arra is volt példa, hogy egy teljes, szabálytalanul vételező lakóparkot találtak a szakemberek.

NAPI

A szabálytalan vételezések felét a számlálószerkezet manipulálása jelenti, de hasonlóan népszerűek a mágneses beavatkozások, illetve a plomba támadása is. A házi megoldások gyakran műszakilag veszélyesek, emellett egyre erőteljesebb az erre specializálódott bűnözők aktivitása is - ők mintegy szolgáltatásként kínálják "a számla csökkentését".

(Napi Gazdaság, 2011. augusztus 22., hétfő, 11. oldal)

Elit és beosztottak

Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter az Országgyűlés fogyasztóvédelmi bizottságának ülésén, szokásos éves meghallgatásán kijelentette, hogy megvédenek bennünket, fogyasztókat, és még az idén megszületik az új fogyasztóvédelmi törvény. Már augusztusban lezárul a középtávú fogyasztóvédelmi politikáról szóló konzultáció. Erősödik a piacfelügyelet meg még sok minden más. Beszél a miniszter „védővonalakról” és arról, hogy ha a gazdaságpolitika nem védi a fogyasztók vásárlóerejét, akkor nehéz lesz az egészet működtetni. Minden nagyon szép, nagyon jó lesz - vettem ki a miniszter szavaiból.

Megvédték a nyugdíjamat, most azt sem tudom, mi lesz velem. Elvették a megtakarításokat, a nyugdíjakat védő kormánybiztos, Selmeczi Gabriella úgy tűnt el, mint a köd a tavaszi Dunán. Hónapok óta nem hallani róla semmit. Azt mondták, hogy megvédik a munkahelyeket -

munkanélküli lettem. Azt mondták, hogy megvédik a fizetéseket, szépen levonták a 98 százalékos adót, maradtam egy nagy semmivel. Azt mondták, hogy a 16 százalékos adó mennyországot hoz minden családba: a két lányom lényegesen kevesebb fizetést kap azóta, amióta bevezették. A bérkommandó felszívódott.

Ígérték, hogy nem lesznek áremelések, ma már az élelmiszerek ára elérte az eget, a barátaimmal Szlovákiába járunk vásárolni. Így teszik rengetegen. Ajánlanám Matolcsynak, hogy nézzen utána.

Ezért nem értem, mitől kell bennünket megint megvédeni. Vagy Matolcsy miniszter egy más bolygón él, fogalma sincs arról, mennyire nehezen élnek a magyar emberek? Akkor mire kell egy ilyen miniszter? Vagy már tényleg az van országunkban, hogy van a vezető elit: ők, és vagyunk mi, a beosztottak? A „védővonal”, amiről Matolcsy beszélt, tényleg elválaszt bennünket. Kádárék alatt erre azt mondták, ha emlékeznek még, hogy „leraktuk a fejlett szocializmus alapjait”: A rendszer kártyavárként dőlt össze. Gondolom a védővonalakra is ez a sors vár.

Rezsinek Jenő, Budapest

(Vasárnapi Hírek, 2011. augusztus 21., vasárnap, 12. oldal)

Nemzeti termékek kosara az NFH-tól

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) a tervek szerint októberben elindítja a különböző termékköröket lefedő, minőségi árukból összeállított nemzeti termék kosár elnevezésű kezdeményezését - közölte Pintér István, a szervezet főigazgatója sajtótájékoztatón Nyíregyházán. A svéd minta alapján összeállított szimbolikus kosárba azok a vállalkozások kerülhetnek bele, amelyek garantáltan biztonságos árukat vagy minősített, laboratóriumban bevizsgált, esetleg díjazott termékeket forgalmaznak. A negyedévenként frissített és aktualizált listára csak a szigorú feltételeknek megfelelő könnyű-, élelmiszer-ipari és műszaki termékek kerülhetnek be.

MTI

<http://www.vg.hu/gazdasag/gazdasagpolitika/nemzeti-termekek-kosara-az-nfh-tol-356000>

(vg.hu, 2011. augusztus 19., péntek)

Internetes szerződések: becsapva érzik magukat a felhasználók

Az interneten történő vásárlás és szerződéskötés nem újdonság senki számára, naponta többször is elfogadunk Általános Szerződési Feltételeket (ÁSZF), vagy vásárolunk különböző online felületeken. Mégis sokan nincsenek tisztában az itt alkalmazott jogszabályokkal, épp ezért alakulhatott ki botrány egy online hirdetési portál ügyéből.

Az ingatlandepo.com és a cégcsoporthoz tartozó egyéb oldalak ellen több ügyfél is panasszal élt, annak ellenére, hogy annak hirdetési tevékenysége nem ütközik törvénybe - ez a legtöbb szakértő véleménye. A felhasználók viszont felkészületlenek, keveset tudnak az online szerződéskötésekről.

Az online oldalak felhasználási feltételei általános szerződési feltételeknek minősülnek, amelyet úgy kell közzétennie, hogy azokat a felhasználó megismerhesse. a felhasználó általi elfogadáshoz a ráutaló magatartás is elég, vagyis például az, hogy a felhasználó beikszeli a "szerződési feltételeket megismertem, a szolgáltatásra regisztrálok" ablakot. Ezt soha nem szabadna megtennünk a szerződés elemeinek pontos megismerése nélkül. Amennyiben a szerződés megkötéséről értesítést is kapunk az életbe lép.

Az említett ügy kapcsán meg kell jegyezni, hogy ez még sok panasszal élő ügyfél szerint is megtörtént, bár azt sem olvasták el alaposan. Emiatt kerülhettek abba a nehéz helyzetbe, ahol most vannak. Talán még az is közrejátszott, hogy a jog és fogyasztóvédők csak lassan reagáltak le az ügyet, amikor megtették akkor is csak elbizonytalanították az embereket. Jó tanács: a felhasználási

feltételeket, szabályzatokat mindig pontosan és körültekintően el kell olvasni! Ne kössünk olyan szerződést, még az interneten sem, amit nem olvastunk el! Ha nem így járunk el, akkor bizony nagy veszélynek is kitéhetjük magunkat!

A példaként felhozott ingatlanhirdetési portállal kapcsolatban több szervezethez is éltek panasszal az ügyfelek, viszont ezek egyike sem tud segítséget nyújtani. Sokan a Gazdasági Versenyhivatal véleményezésére várnak, de ennek a szervezetnek a legfőbb célja a piaci verseny tisztaságán való örökös, nem a fogyasztóvédelem. Ráadásul már egyszer vizsgálta az ügyet a GVH és megállapította, hogy a fogyasztóknak több esetben is lehetőségük volt tanulmányozni az ÁSZF-et. Semmilyen versenyt torzító tényezőt nem állapított meg. Bár egy negatív esetleges jövőbeni döntés sem mentesítené az ügyfeleket a tartozásuktól.

Ezt csak egy polgári peres eljárás tehetné meg, ahol kevés eséllyel indulnak azok, akik pontosan tudják lehetőségük volt az ÁSZF elolvasására, és a szerződés létrejöttéről értesítést is kaptak. Ezt a kommunikációjában egyre inkább megbékélő, fogyasztóvédelmi szervezetek képviselői is elismerik.

Egy másik szervezet, ahova fordulni lehet a panaszosoknak a NAV. Tudtukkal el is jártak az ügyben, próbavásárlást hajtottak végre, amikor is az ügylet után még fizettek is. Szabálytalanságot így ők sem állapítottak meg.

Tehát már csak a tényleges pereskedés marad, azoknak, akik az ingatlandepo felé fennálló tartozásukat jogtalanul tartják. Egy ilyen pernek a kimenetele kétséges, a fizetendő költségek viszont akár a tartozás mértékét is meghaladhatják. Aki ezt el akarja kerülni, annak nem marad más, mint a fizetés. A társaság képviselője szerint mindig próbálnak megegyezni a tartozásokról, késedelem során felhalmozott költségeket elengedik amennyiben a peres eljárás előtt hajlandó a tőketartozást megfizetni az ügyfél. Mindenkinek magának kell eldöntenie, hogy ezt megteszi-e hangsúlyozzák a fogyasztóvédők. De mi várhatja a bíróságon az ügyfeleket?

A Magyarországon csak a bíróság mondhatja ki a tartozás semmisségét- mondta el Kriesh Attila, a nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság munkatársa az RTL Klub műsorában. A fogyasztókra hárul egy olyan szerep, hogy meggyőződjenek a feltételekről. Semmilyen törvény nem szabályozza, hogy az adott ingatlanhirdetéseket pénzért tegye közzé valaki, amennyiben ezt jelzi a fogyasztóknak. Az persze előfordulhat, hogy a fogyasztó csak rutinszerűen rákattint az elfogadás gombra. A magyar, e téren még hiányos szabályozás tekintetében így is elfogadottnak minősül a szerződés.

http://penzcentrum.hu/tech/internetes_szerzodesek_becsapva_erzik_magukat_a_felhasznalok.1029461.html

(penzcentrum.hu, 2011. augusztus 19., péntek)

Trükköző éttermek országszerte: lecsapott a hatóság

MTI

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (NFH) 868 vendéglátó egységre kiterjedő nyári ellenőrzésekor 35 százalékuknál talált szabálytalanságot, az egységeket 219 esetben kötelezték ezek megszüntetésére, 11 alkalommal pedig összesen több mint 450 ezer forint bírságot szabtak ki első fokon.

Az NFH az idegenforgalmi ellenőrzéseinek eddigi tapasztalatait összegezve közölte, nemcsak vendéglátó-helyeket, hanem 49 személyszállító taxitársaságot is ellenőrzött, amelyek 18 százalékánál derült fény szabálytalanságra.

A hatóság elsősorban a sok vendéget vonzó vízparti nyaralóhelyek, strandok, wellness és gyógyturisztikai helyek, illetve különféle fesztiválok, rendezvények, városközpontok vendéglátó-ipari egységeinek ellenőrzésére koncentrált.

A hatóság szerdai, MTI-hez eljuttatott közleményéből kiderül: a felügyelőségek összesen 882 próbavásárlást folytattak le. Ezen esetek 11 százalékában tártak fel valamilyen szabálytalanságot,

leginkább azt, hogy hiányosan mérték ki az italokat, s egyes esetekben hiányoztak a hiteles mércék. Volt példa többszámolásra, s arra is, hogy nem jelezték a dohányzásra kijelölt helyet.

Ellenőrizték a 18. életévüket be nem töltött személyek alkohol-, illetve dohánytermékkel történő kiszolgálását is. A 60 ellenőrzés 30 százalékában valósult meg jogsértés, 11 esetben alkohollal, 5 esetben cigarettával és 2 esetben alkohol-, és dohányáruval is kiszolgálták a fiatalokat. Előfordult az is, amikor a sört kérdezés nélkül kiszolgáló alkalmazott a dohányterméket már nem adta át a fiataloknak, hivatkozva az életkori tilalomra.

A személytaxik ellenőrzésekor 49-ből 9 végződött kifogással. Előfordult, hogy nem egyeztek egymással a kihelyezett díjtáblázatok, nem teljesítették a nyugtaadási kötelezettséget, az ártájékoztató betűnagysága nem volt megfelelő, illetve csak egy helyen volt kihelyezve tábla a kötelező kettő helyett.

A közleményben az NFH hangsúlyozza, hogy a nyári főszezonhoz kapcsolódó fogyasztóvédelmi ellenőrzések augusztus végéig folytatódnak.

http://penzcentrum.hu/utazas/trukkozo_ettermek_orszagszerte_lecsapott_a_hatosag.1029422.htm
1

(penzcentrum.hu, 2011. augusztus 19., péntek)

Hungarikum-bírságért perre megy az Auchan

KERESKEDELEM. A Fővárosi Bírósághoz fordult az Auchan Magyarország Kft., mert a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) versenytanácsa 30 millió forint bírsággal sújtotta, arra hivatkozva, hogy a cég megtagadta a GVH által kért adatok kiadását. A hipermarketlánc egy tavalyi reklámkiadványában „Auchan Hungarikum” szlogenrel olyan termékek jelentek meg, amelyek nem tartoznak a közismert hungarikumok körébe. A versenytanács szerint ugyanakkor a szlogennek a magyar népi motívumokkal való együtt alkalmazása - valószínűsíthetően tévesen - azt a látszatot keltheti a fogyasztóban, hogy 100 százalékban magyar terméket vásárol. „Sehol senki sem határozta meg, pontosan mi is a hungarikum, milyen feltételek alapján milyen termékeket lehet hungarikumként megnevezni. Hasonlóképpen a »magyar termék« kifejezést sem definiálták, tehát semmiféle jogszabály nem rögzíti, hogy magyar népi motívumokkal csupán a magyar alapanyagból magyar tulajdonban lévő cég magyar munkásai által készített termék hirdethető” - mondta lapunknak Gillemot Katalin, az Auchan kommunikációs igazgatója. Ezt az érvelést azonban nem fogadta el a GVH, sőt, mivel az Auchan nem tett eleget adatszolgáltatási kötelezettségének, a versenytanács 500 ezer forintos eljárási bírságot szabott ki. Az Auchan álláspontja szerint nem az akciós termékkör megnevezése vagy a díszítés, hanem a kedvezményes árak generálták a forgalmat, ezért a GVH által kért bizonyos adatokat, köztük az akció révén elért forgalmat nem közölték a hivattal. A bírság ellen pedig jogorvoslati eljárást kezdeményeztek a versenytanácsnál. Ez azonban a jogorvoslati eljárásban arra a következtetésre jutott, hogy a vállalkozás „olyan alaptalan hivatkozásokkal akadályozta a vizsgálatot és a tényállás feltárását, amely az Auchan árbevételével sokkal inkább arányban álló bírság kiszabását indokolja.” A 30 milliós bírságot jogtalanoknak tartja az Auchan, ezért fordult a Fővárosi Bírósághoz.

DK

(Világ gazdaság, 2011. augusztus 23., kedd, 6. oldal)

Duplán árazzák az áramot, a kár 12 milliárd forint

Kétszer szedik be a kötelező áramátvétel (KÁT) árát a kereskedők, s ezzel csaknem 12 milliárd forintos kárt okoznak évente a fogyasztóknak - hívta fel a figyelmet az Ipari Energiafogyasztók

Érdekképviselőte Egyesülés (IPENERG) lapunkhoz eljuttatott közleményében. Az érdekvédelmi szervezet szerint egy márciusi törvényi változás miatt a kapcsoltan termelő erőművek kötelező, támogatott áru villamosenergia-átvétele megszűnt, ami a végfogyasztói villamosenergia- árakat kilowattóránként 1,7-1,9 forinttal csökkentette. Ezzel párhuzamosan bevezették a „kapcsolt termelés-szerkezet- átalakítási díjat”, értéke 1,20 forint. A szabályozásváltozás együttes hatásaként a fogyasztók ellátásának költsége mintegy 0,5-0,7 forinttal csökkent. Számos kereskedő fixnek veszi a piaci villamos energia és a kötelező áramátvétel árának összegét, s nem hajlandó csökkenteni, de ezzel egy időben kiszámlázza az új 1,20 forintos díjelemet is. Ezt a kereskedők azzal indokolják, hogy az ügyfél átengedte neki a KÁT-árak kockázatát, így ez a nyereség „jár nekik”, míg az új díjelemmel „pechjük volt”.

(Magyar Hírlap, 2011. augusztus 24., szerda, 10. oldal)

augusztus 23., kedd)

Intót adatna Matolcsy a bankoknak

Az Európai Bankfelügyelethez fordult Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter a devizahitelek problémái miatt.

Az Andrea Enria-hoz írott levélben a miniszter négy kérdésben kérte az Európai Bankfelügyelet állásfoglalását.

Milyen kockázatot jelenthet a hitelfelvevők szempontjából az a körülmény, hogy Magyarországon az összes lakossági hitelfelvétel döntő részét deviza – leginkább svájci frank - alapú lakáshitelként váltották ki? – szól az első kérdés.

A második kérdés azt feszegeti, mennyiben járult hozzá az elégtelen uniós és hazai szabályozás a jelen helyzet kialakulásához.

Matolcsy György arra kéri a bankfelügyeletet, mutasson olyan nemzetközi példákat, ahol a válság előtt a hazai helyzethez hasonló körülmények alakultak ki, de Magyarországnál hatékonyabban kezelték a problémát.

Végül azt a kérdést teszi fel, hogy egyetért-e az Európai Bankfelügyelet azzal a magyar állásponttal, miszerint a devizahitelezés kockázatait körültekintő makroprudenciális (a rendszerkockázatot csökkentő) és fogyasztóvédelmi szabályozással kellene csökkenteni mind hazai, mind uniós szinten.

Az Európai Bankfelügyelet vizsgálatának eredményeit a Nemzetgazdasági Minisztérium beépíti majd az Otthonvédelmi Monitoring Bizottság és a devizahitelezés történeti kialakulását vizsgáló munkacsoport jelentésébe.

http://www.fn.hu//makro/20110823/intot_adatna_matolcsy_bankoknak/

(FigyelőNet, 2011. augusztus 23., kedd)

Csalóka banki profit

A külföldi leánybankok osztaléka és céltartalékok csökkenése javította az adatot

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének adatai szerint a fogyasztóvédelmi intézkedések és különadók dacára is nőtt az első fél évben a tavalyihoz képest a bankok adózott eredménye. Ha azonban az adatok mögé nézünk, kiderül: a kamat- és a jutalékeredmény is csökkent, a csekély

mértékű javulás mindössze a céltartalékok drasztikus mértékű csökkenésének és az osztalékbevételek növekedésének köszönhető, utóbbi ráadásul nagyrészt nem is Magyarországon keletkezett, hanem az OTP külföldi leányainak a profitjából származik. Piaci források szerint a bankszektor szereplőinek a fele lehet veszteséges, a szektor zsugorodik, a mérlegfőösszegek, a hitel- és betétállományok alakulása is ezt mutatja. A tőkehelyzet viszont jó, a saját tőke, valamint a tőkemegfelelési mutatók is javultak. A hitelintézeti fióktelepek helyzete valamivel jobb a bankokénál, a nyereség náluk is nőtt az első fél évben, a takarékszövetkezeteknél viszont komoly profités volt. Utóbbi cégeknél drámai mértékű a késedelmes hitelek aránya. A biztosítási szektor szintén szenved: a nyereség csökkent az ágazatban, és a díjbevételek is visszaestek. A gépjármű-biztosításoknál százalékosan két számjegyű volt a csökkenés. 10

Nőtt a bankok nyeresége, de csak papíron. A kamat- és a jutalékeredmény visszaesett, a külföldi leánycégek osztaléka és a csökkenő céltartalék vitte fel az adatot. A hazai bankok fele valójában veszteséges lehetett az első fél évben.

Herman Bernadett

Papíron nőtt, de valójában inkább visszaesett a hazai hitelintézetek profitja az első fél évben - derül ki a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) frissen közzétett adataiból. A hazai részvénytársasági formában működő hitelintézetek 140,9 milliárd forintos adózott eredménnyel zárták az első hat hónapot, ez kevesebb mint 2 milliárd forinttal haladja meg a tavalyit. Ami a bankszektor nyereségessége szempontjából rossz hír, hogy tavalyhoz képest mind a kamat-, mind a jutalékeredmény visszaesett, sőt a pénzügyi és befektetési szolgáltatásokon elért profit az egy évvel ezelőtti kétötödére zsugorodott. Javította viszont az eredményt, hogy az idén mindössze 107,1 milliárd forintot kellett céltartalékolni vagy veszteségként leírni, ez a fele a tavalyinak, s valószínűleg főleg annak köszönhető, hogy egy-két nagyobb szereplő - köztük gyaníthatóan az MKB Bank - tavaly előre hozta portfóliói céltartalékolását, hogy az idei évet „tisztalappal” kezdhesse. Az év hátralévő részében viszont emelkedhet a céltartalékok szintje, az extrém magas svájcifrank-árfolyam ugyanis ronthatja a portfóliók minőségét; igaz viszont az is, hogy a kormányzati és banki mentőcsomagok ezt a hatást tompítani tudják. A másik tényező, ami hozzájárult a bankok nyereségének növekedéséhez, az osztalék volt, a leánycégek a 2010-esnél 43 százalékkal többet, 78,4 milliárd forintot fizettek ki a magyar anyavállalataiknak. A féléves nettó profit eloszlása a piaci szereplők között eléggé szóró lehet. Piaci források szerint a szektor szereplőinek körülbelül a fele veszteséges lehetett, miközben például az OTP Bank múlt hét végén kiadott második negyedéves jelentése szerint a magyarországi operáció az első hat hónapban 62,7 milliárd forintos adózott nyereséget könyvelt el, vagyis a vezető hazai hitelintézet vitte el iparági nyereség bő kétötödét. Emellett az OTP-é lehet valószínűleg a tetemes osztalékeredmény döntő többsége is, ez viszont jelentős részben a társaság külföldi leányaitól származott, vagyis a 140 milliárdnyi hazai banki profit körülbelül felét külföldön termelték meg. A bankok mérete is zsugorodott az elmúlt egy évben, az ágazati szintű mérlegfőösszeg június végére 27 520 milliárd forintra esett vissza, ez csaknem 8 százalékkal marad el az egy évvel korábbtól, ami leginkább a devizaeszközök állományának megcsappanásával magyarázható. A szektor saját tőkéje eközben kismértékben emelkedett, és a tőkemegfelelési mutató is javult tavalyhoz képest, tehát az ágazat tőkésíttségével valószínűleg nincsenek problémák. A portfóliókkal ezzel szemben komoly gondok vannak, a hitelek több mint ötöde késedelmes már, és tíz százalék fölött van a ki-lencven napon túl lejárt kölcsönök aránya. A lakossági hiteleknél tizből háromnál volt többkevesebb megcsúszás június végén, és 11,87 százalék volt azok aránya, akik már három hónapnál nagyobb késésbe estek a törlesztéssel. Valamivel magasabb volt a problémás hitelek aránya a devizaadósok körében, mint a forintban eladósodottaknál. A PSZÁF adatai szerint a bankok eddig a lakossági hitelek több mint tíz százalékát tárgyalták újra és strukturálták át, hogy segítsenek a nehéz helyzetben lévő adósokon. A könnyítések azonban csak részben oldották meg a problémákat, hiszen minden második átstrukturált hitel késedelmes már, és minden negyedik-ötödik adós a kritikus 90 napos megcsúszáson is túl van már. A hitelintézeti fióktelepek mérlege valamivel jobban alakult a bankokénál. A társaságok adózott eredménye csaknem 10 százalékkal, 16,27 milliárd forintra nőtt,

és ezek a cégek a kamateredményt is tudták javítani 2010-hez képest. A hátralékos lakossági hitelek aránya a fióktelepeknél alacsonyabb, mint a bankoknál, ezeknél a cégeknél viszont lényegesen több az átstrukturált kölcsön, jóformán minden ötödik adós részt vett már valamilyen adósmentő programban. A szövetkezeti hitelintézetek profitja nagyjából 30 százalékkal csökkent 2010 első fél évéhez képest, a takarékok összesen 3,5 milliárd forint nyereséget értek el az első hat hónapban. A lakossági portfóliók minősége itt a legrosszabb, minden harmadik hitel hátralékos, sőt a devizahiteleknél - amelyekből a takarékok szerencsére viszonylag keveset folyósítottak - ez az arány már a 40 százalékot közelíti. A késedelmes hitelek magas aránya egyébként abból is adódhat, hogy a takarékszövetkezetek viszonylag kevés ügyfél hitelét ütemezték át. A biztosítási szektor sem zárt igazán erős első fél évet. Az ágazat adózott eredménye 30 százalékkal lett alacsonyabb a tavalyinál, 19,3 milliárd forintot tett ki. Ez részben a különadónak is betudható, de annak is, hogy a biztosítók forgalma az idén mind az élet, mind a nem élet ágon csökkent. Az életbiztosításoknál a díjbevétel kicsit több mint egy százalékkal, 227,9 milliárd forintra süllyedt, elsősorban az egyszeri díjas konstrukciók visszaesése miatt. Viszonylag komoly fellendülés volt a halálesetre szóló kockázati életbiztosítások piacán, ez viszont nem volt képes ellensúlyozni a többi népszerű, például a vegyes életbiztosításoknál jelentkező visszaesést. A nem életbiztosításoknál jóval markánsabb, 5,5 százalék körüli visszaesés volt a díjbevételeknél, a cascoszegmens csaknem 15, a járműfelelősségbiztosítási pedig csaknem több mint 18 százalékot zsugorodott. Öröm az örömben, hogy ha kisebb mértékben is, de a kárkifizetések is csökkentek az elmúlt 12 hónapban.

(Világgazdaság, 2011. augusztus 25., csütörtök, 1+10. oldal)

Átvizsgálják a hazai hiteleket

Lapunk információi szerint napokon belül megalakulhat az otthonvédelmi monitoringbizottság, és rövidesen elkezdheti a bankok árazásának vizsgálatát. A hazai szervezet mellett az Európai Bankfelügyelet is utánanéz annak, hogy az uniós normáknak megfelelően hiteleztek-e a pénzintézeteink.

Csécsi László

Nem felel meg a hazai devizahitelezés gyakorlata a külföldön bevett normáknak, ezért egy bizottságnak alaposan meg kellene vizsgálnia a pénzintézetek működését - mondta lapunknak Róna Péter. A közgazdász az utóbbi hónapokban több fórumon is hangot adott ennek a véleményének, és úgy tűnik, a javaslata meghallgatásra talált. Információink szerint a kormány napokon belül létrehozza az otthonvédelmi monitoringbizottságot, hogy megvizsgálja a hitelintézetek árazási gyakorlatát, emellett Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter az Európai Bankfelügyeletet is felkérte, hogy formáljon véleményt a hazai devizahitelezésről. Arra a kérdésre, hogy milyen következményei lehetnek majd a bizottság észrevételeinek, lapzártánkig nem kaptunk választ a minisztériumtól. A Magyar Szociális Fórum egyébként szintén a fent említett európai szervezethez fordult, hogy vizsgálja meg a Magyarországon működő bankokat.

A Magyar Szocialista Párt ugyancsak az Európai Bankfelügyeletről reméli, hogy megállapítja, miben tér el a magyar devizahitelezés az európai normáktól. A szocialisták emellett egy kilencpontos javaslatcsomagot is benyújtottak a parlamentnek a devizahitelezés ügyében. Sziijártó Péter, a miniszterelnök szóvivője ennek kapcsán közölte: jó lett volna, ha az MSZP a Gyurcsány-korszak alatt ébredt volna fel, amikor elszaladt a devizában való eladósodás. A vizsgálatokat sürgetők szerint azért van szükség mielőbbi lépésekre, mert a hitelezési gyakorlat, ezen belül a tartozás mértékének és a havi törlesztőrészek összegének megállapítása nem átlátható. A lapunknak nyilatkozó Róna Péter és más szakemberek is úgy gondolják, ha bebizonyosodik, hogy a pénzintézetek nem a szabályoknak megfelelően jártak el, akkor nem kizárt, hogy visszamenőleg is érvényesíteni kell az ügyfelek jogait. Persze előfordulhat az is, hogy kiderül: a bankok a törvényeknek megfelelően jártak el, de maguk a jogszabályok nem feleltek meg a nemzetközi

normáknak. - Ez esetben bonyolultabb helyzet állhat elő - közölték a szakértők. Egy ilyen döntés után nehezebb lenne megállapítani, hogy kit terhel a felelősség azért, hogy az adósokat kár érte. A civil szervezetek egy részében szintén felmerült a gyanú, hogy nem úgy működik nálunk a hitelezés, ahogy a tőlünk nyugatra fekvő országokban. Kovács László, a Banki és Végrehajtási Károsultak Információs Irodájának vezetője ezért tegnap nyílt levelet intézett Szász Károlyhoz, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZAF) elnökéhez. Nehezményezi, hogy „a felügyelet nem kíván belemenni részleteiben a bankok vizsgálatába”. Kovács László szerint ennek oka az, hogy a bankok termékeit bevezetésükkor rendben találták, s az időközben tartott ellenőrzések sem tártak fel hiányosságokat. Ám a levélíró úgy gondolja, a hitelválság kitörése óta nagyot fordult a világ, ezért még mielőtt tömegessé válnak a bankok elleni perek, újra meg kellene vizsgálni e termékeket. - Tévedés, hogy a PSZAF előzetesen ellenőrizheti a banki termékeket. Ilyen feladata a törvény szerint nincs - tolmácsolta Szász Károly PSZAF-elnök választát Binder István szóvivő. A felügyelet több kereskedelmi bank és pénzügyi vállalkozás ellen indított közérdekű eljárást, ám ezek nem a devizahitelek létrehozására vonatkoznak, hanem egy-egy jogszerűtlennek tartott szerződési feltételre, például az előtörlesztések indokolatlan korlátozására. Binder István hozzátette: az újabb vizsgálatok már a küszöbön állnak, mivel az otthonvédelmi monitoringbizottság, amelynek a felügyelet is tagja, a miniszterelnök megbízása alapján górcső alá veszi a bankok árazását és a fogyasztóvédelmi elvek érvényesülését. Közben tegnap az MTI tudatta: szeptember 11-ig tv-s és rádiós kampányt indított a kormány az árfolyamrögzítésről. Költségkerete 50 millió forint.

(Magyar Nemzet, 2011. augusztus 25., csütörtök, 1+11. oldal)

Büntet a GVH, perel az Auchan

Folyik az adok-kapok az Auchan és a Gazdasági Versenyhivatal között. A hatóság korábban vizsgálatot indított a kereskedelmi lánc tavalyi, Auchan Hungarikumok kampánya kapcsán, ám a vállalat megtagadta az adatszolgáltatást, ezért 500 ezer forintos bírságot kapott. Ez ellen az Auchan jogorvoslattal élt, ám az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy a cég akadályozza a hatóság munkáját, ezért immár 30 millió forint bírságot szabott ki. A vizsgálat háttérében az állt, hogy a lánc egy 2010-es katalógusában nem klasszikus hungarikumokat kínált Auchan Hungarikumként. A lánc azzal védekezik, hogy még senki sem határozta meg, mi a hungarikum. Erre hivatkozva a francia háttérű társaság perben támadja meg a GVH döntését.

(Figyelő, 2011. augusztus 25-31., 6. oldal)

A hiszékenységek vámszedői

Kit gazdagítanak a televíziósok?

A botrányos betelefonálós tévévetélkedők után idén az RTL Klubon és TV2-n is megjelentek a Jósműsorok. Az emelt díjas hívásokból évi tízmilliárdos hasznot húzó magyar médiavállalkozás a világ félszáz országában szédíti a nézőket. Az apró betűs részben maguk is elismerik, hogy humbug az egész.

Magyarország az utóbbi években szinte észrevétlenül televíziós nagyhatalom lett - már ami a betelefonálós tévévetélkedőket illeti. Azokra a kvízműsokra kell gondolni, amelyek Virítom!, Pénzeső, Teleförtuna, Nyerő vonal, Kvízaréna és egyéb néven futnak a kisebb-nagyobb adókon. A játékokban a nézőknek egy egyszerű feladványt kell megoldaniuk, és a válasszal egy percenként 300-500 forintba fájó telefonszámot feltárcsázniuk. Aki műsorba kerül, a szerencsétől és több más

körülménytől függően akár meg is nyerheti a néhány tízezertől több százezer forintig terjedő összeget.

Rejtőzködő milliárdos

Nagyhatalmi státuszunk abból fakad, hogy e műsorok java részét egyetlen magyar cégcsoport készíti. Annak is zászlóshajója, a Telemedia InteracTV Kft., mely nemcsak idehaza egyeduralkodó a piacon, hanem a világ ötven országába érdemi versenytárs nélkül sugározza vetélkedőit - egyenesen Bel-Budáról, a Böszörményi útról. Itt található a cég központi stúdiói, ahonnan több mint ötven ország tévécsatornájának naponta 140 órában közvetítik műholdon - rendszerint Magyarországra utaztatott anyanyelvi műsorvezetők segítségével - a játékaikat. Ezzel évente százmilliónál is több emelt díjas hívás és SMS gazdagítja őket, illetve a tévéadókat és telefonszolgáltatókat. Arról pedig, hogy sok kicsi milyen sokra mehet, a Telemedia-cégcsoport forgalma árulkodik. A Telemedia Call Centre Investment Limited nevű máltai offshore vállalkozás birtokában álló médiabirodalom az utóbbi három esztendőben évi tízmilliárdos bevételre tett szert Magyarországon; és akkor még nem beszéltünk a máltai anyacég és más külföldi bejegyzésű vállalkozásaik helyi forgalmáról.

A Telemedia többségi tulajdonosa egy, a nyilvánosságot jobbra kerülő a Heti Válasz megkeresésére sem reagáló - milliárdos, Töröcsik Jenő. Az eredetileg matematikus vállalkozó cége telemarketing-szolgáltatásokkal kezdte, majd a Szerencsekerék című vetélkedő, a Big Brother, a Survivor és más valóságshow-k telefonos szavazásának lebonyolítójaként vált ismertté. A nagy áttörést az hozta, amikor emberünk rájött: az emelt díjas hívásokra önálló adást is lehet építeni. Így születtek meg a telefonos tévévetélkedők, melyeknek egy a célja: a sokszor bugyuta kérdésekkel és különféle manipulációkkal minél több nézőt rávenni, hogy emelje fel a kagylót (lásd keretes írásunkat).

Utóbb aztán Töröcsikék arra jutottak: nyereséget sem kell fizetni ahhoz, hogy nézők ezrei eszüket vesztve betelefonáljanak a tévébe. Meglovagolták hát azt a világtendenciát, melynek értelmében emberek milliói kilátástalanságukban az asztrológiából, azon belül is a jövőmondásból merítenek vigaszt. És hogy ez mekkora tömegeket érint, arról a Tárki és az Image Factory közvélemény-kutató intézetek tavalyi felmérése tanúskodik. Eszerint a magyarok negyven százaléka hisz született gyógyítóknak. 31 százalékuk vallja, hogy vannak, akik meg tudják jósolni a jövőt, és minden negyedik polgártárs meggyőződése, hogy a horoszkóp „kihat a természetünkre”.

A keresztretjvény tévéváltozatának kikiáltott tévévetélkedők után így Töröcsikék elkészítették a horoszkóp-televíziós kiadásának szánt asztroműsorokat. Ezek az adások tavalyig csak kisebb zugtévéken szédítették a nézőket, mára viszont polgárjogot nyertek a két országos kereskedelmi csatornán is. A Telemedia társcége által készített Ezo.tv műsora naponta kétszer egy órában, kora délután, illetve késő este a TV2-a jelentkezik, az RTL Klubon pedig a németországi Questico AG Asztro Showja látható délutánonként. Utóbbi cég azonban nem tudta megrengetni Töröcsikék uralmát: a piacvezető Ezo.tv több mint 950 órányi adást sugároz havonta több mint negyven országba; a Böszörményi úti központ mellett világszerte 25 stúdiót működtetnek, ezernél is több anyanyelvi jóssal dolgoztatnak, köztük száz magyarral. A cégcsoport tízmilliárdos magyarországi bevételéből az Ezo.tv 2008-ban még csak 150 millió, 2010-ben viszont már 1,3 milliárd forinttal vette ki a részét.

A vesénkbe látnak

A földi rögválóságon túli világ aprópénzre váltása sosem állt távol a Telemediától: a cég SMS Ige néven már 2002-ben vallásos üzenetküldő szolgáltatást indított, melynek jegyében az előfizetők heti 475 forintért naponta egy transzcendens gondolatot kaptak mobiltelefonjukra. Most viszont már percnként kell ugyanennyit fizetni ahhoz, hogy valaki a 90es előhívójú emelt díjas számon akár az adásban, akár azon kívül kapcsolatba kerüljön a megfelelő jóssal.

„Kérem a keresztnevét és a születési évét. Köszönöm, Éva, 1949, egy, kettő, három, már küldöm is a pénzenergiát” - ha bekapcsoljuk az RTL Klub Asztro Show-ját, ilyen mondatokat hallunk

Gomircitől, az egyenesen Atlantiszról szalajtott tisztánlátótól. Joviális külsejét állszakállal misztikussá maszkírozó emberünk mindenféle hókuszpókuszok közepette küldi boldogboldogtalannak a pénzenergiát, avagy veszi le a rontást a telefonálókról. „A veséjében látok egészségügyi problémákat; anyagi helyzete októbertől fog jobbra fordulni. Ha műsor után felhív, konkrétan tanácsokkal is tudok szolgálni” - ezt már Mystic, a domina külsejű jósnő darálja a TV2-n, miután kártyával kivetette a betelefonáló nyugdíjas néni jövődjét.

„A tévéműsor csupán reklámja annak a szolgáltatásnak, amit csinálunk. A lényeg a telefonon keresztüli jóslás” - idézte Törőcsik Jenőt tavaly a Magyar Narancs. Valóban: a jövőmondók a nap 24 órájában rendelkezésre állnak, hogy telefonon, sőt akár SMS-ben, e-mailben álljanak a kliensek - főként középkorú vagy idősebb nők - rendelkezésére; egy ötszáz szavas írásos jövődőlés 7900 forint, az 1250 szavas prognózisért viszont már 18 900 forintot kell kiköhögni. Az Ezo.tv emellett kiterjedt partnerprogramot működtet: ha valaki a maga honlapján vagy más csatornáin hirdeti a céget, 15-20 százaléknyi jutalékot kap minden általa közvetített szolgáltatás után.

És hogy mennyire reklám a jósműsor, azzal kapcsolatban Koltay Tamás, a TV2 szóvivője lapunknak megerősíti: az Ezo.tv a jogszabályok szerint televíziós vásárlás, ezért „esetében a kereskedelmi közleményekre vonatkozó szabályok irányadóak”. Vagyis az ilyen adásokból naponta legfeljebb két órát lehet bemutatni, a reklámcélúnak minősített bevételek hat százalékát pedig magyar filmek létrehozására kell fordítani. Kérdés, ezen túl a médiahatóságnak van-e lehetősége fellépni a jósműsorok ellen „Mi csak a televíziós vásárlások más médiatartalmaktól való elkülönítését, a műsor számok megszakításának szabályszerűségét, a műsorok hangerejét, a televíziós vásárlás egy napra számított időtartamának megtartását vizsgálhatjuk. Eddig ezen szempontok alapján nem tártunk fel törvénytétést a jósműsorokkal kapcsolatban” - mondja a Heti Válasznak Kollarik Tamás, a Médiatanács tagja. Mint megtudjuk, a megtévesztést főként a tartalmi ügyekben leginkább illetékes Gazdasági Versenyhivatal állapíthatná meg, ám ők eddig csak a tévévetélkedők gyártóit marasztalták el és szabtak ki rájuk bírságot (lásd keretes írásunkat).

Beismerő vallomás

Noha a jósdák azzal büszkélkednek, hogy a legkiválóbb jövőmondókat alkalmazzák, felettébb önleplező, hogy amikor a panaszok miatti lehetséges jogkövetkezmények alól akarják mentesíteni magukat, mennyire elhatárolódnak munkatársaiktól. Az Asztro Show szerződési feltételeiben a gyártó Questico AG például felsorolja, mi mindenért nem vállal felelősséget: a jósdák által szolgáltatott információk helyességéért és minőségéért, pontosságáért, biztonságáért, időszerűségéért, jogszerűségéért, alkalmazhatóságáért. „Különösen nem felel a szolgáltató olyan károkért, amelyek abból adódnak, hogy a hibás információkat a felhasználók követik” - áll a szövegben, mely így annak közvetett beismerése: az egész hatalmas humbug. „A tanácsadók nem alkalmasak arra, hogy különböző betegségeket diagnosztizáljanak” - folytatódik a szabályzat; ez a kitétel nyilvánvalóan nem teljesül, hiszen a jósdák majd minden műsorban megállapítják, hogy a betelefonáló idős hölgynek - minő meglepetés - izületi, keringési vagy veseproblémái vannak. Kérdésünkre azonban, hogy ez alapján el lehetne-e marasztalni a jövőmondókat, Fülöp Zsuzsanna, a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség szóvivője nemmel - felel. „Akkor tudnánk eljárni, ha a jósdák a betegségeket nemcsak diagnosztizálnák, hanem a gyógyításával kecsegtetné, de ez rendszerint nem fordul elő” - mondja.

Kérdés továbbá, hogy ha a jósdák szolgáltatásait a gyártók szabályzata szerint csak nagykorúak vehetik igénybe, miért nem látható a képernyő sarkában a 18-as karika. „A televíziós korhatárjelzés nem arra vonatkozik, hogy kik vehetik igénybe a jósdák szolgáltatásait, hanem arra, hogy ki az, aki megnézheti az adást. Ebből a szempontból viszont a televíziós jóslásnál nem lenne indokolt a 18-as karika” - nyilatkozta lapunknak Kolosi Péter, az RTL Klub programigazgatója. Kollarik Tamás ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy a törvény szerint a kereskedelmi közlemények nem tehetők közzé olyan időpontban, amikor tartalmuk miatt nem volna helyük a képernyőn. „Helyes lehet tehát az a médiaszolgáltatói magatartás, amely a jósműsorokat a késő esti órákra helyezi, amikor a kiskorúak már feltehetőleg nem televízióznak” vélekedik a Médiatanács tagja.

A jelek szerint tehát meg kell barátkozni a gondolattal: a hatályos törvények lehetővé teszik a telejósddák működését. Információink szerint azonban az illetékes hatóságok között megindult a

párbeszéd arról, miként lehetne jobban érvényesíteni a nézők védelmét ebben a kérdésben. És hogy addig is milyen esetben lehetne megfogni a jövőmondókat? „Esetleg akkor, ha ki lehetne mutatni, hogy milyen kárt szenvedett a telefonáló. Ha például valaki bizonyíthatóan a jóslat hatására fektette be rosszul a pénzét, és ebből kára származott, akkor meg lehet próbálni perelni” - válaszolja lapunknak Futó Barnabás ügyvéd. Persze a telejósdaék sem most jöttek le a falvédőről: nyilván ezen eshetőség kivédésére szögezik le az Asztro Show szerződési feltételei, hogy jósaik nem adhatnak pénzügyi, befektetési tanácsokat.

Jogászai vélemények szerint felmerülhet még egy lehetőség: ha egy telefonálót a jövőmondó nyilvánosan rossz színben tüntet fel - például azt állítja, rontás van rajta -, s a néző be tudja bizonyítani, hogy szomszédai emiatt fordultak el tőle. Kérdés persze, hogy az eset eljut-e az ítéletig, avagy az ügy már menet közben kudarcba fullad - például azért, mert nem akad bíró hazánkban, aki röhögés nélkül le tudná vezetni a tárgyalást.

Virítják a lóvét

„Nem hiszem el, hogy nem tudod a megoldást! Gyerünk, mindjárt letelik az idő! Autómárka, V-vel kezdődik. Na ne! Itt virítanám a lóvét, te meg nem telefonálsz!” - kéri a nézőt a dekoltált nő a Viva tévén a Virítom című televíziós játékban. A Való Világ című valóságshow-ban celebbé vált Szögeczki Ági vezette kvízt az Ideabridge Kft. készíti. E cég tulajdonosa ugyanaz a Pakai Tibor, aki Törőcsik/enő birodalmának zászlóshajóját, a Telemedia InteracTV Kft.-t is igazgatja. A Virítomhoz hasonlóan a legtöbb tévékvíz a milliárdos érdekeltsége; nemhiába érdemelte ki emberünk az amerikai sajtótól „a televíziós játékok Bill Gatese” elnevezést.

A nő állításával ellentétben azonban a nézők telefonálnak percenként 375 Forintért -, csak többségüket nem kapcsolják adásba. A hol durcás, hol agresszív kérések célja minél többeket rávenni, hogy ragadjanak kagylót. Elismerte ezt Törőcsik is, amikor 2006ban így nyilatkozott a New York Timesnak: „Célunk, hogy a show alatt minél inkább emelkedjék a hívások száma. Ha nem emelkedik, valamit megváltoztatunk: növeljük a nyeremény összegét vagy fokozzuk a feszültséget. Utóbbira ezernyi módszerünk van.”

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) már 2007-ben felfigyelt a trükkökre, és eljárást indított. A műsorvezetők állításával ellentétben ugyanis nem minden telefonáló kerülhetett a játékba - de nekik is fizetniük kellett a hívásért -, csak azok, akiknek számítógépes válogatással erre lehetőséget adtak. „Sőt volt, hogy foglalt vonal esetén is nőtt a telefonszámla; ezért közbenjárásunkra a telefonszolgáltatók megszüntették ezt a lehetőséget” - mondja Fischer Gábor, az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület szakértője. Emellett azt sugallták, hogy a helyes válasz automatikusan nyereményt eredményez, holott sok kérdésre több megoldás lehetséges. A gyártók ezért vállalták, hogy mindezen körülményekről tájékoztatják a nézőket, és nem hangzik el olyan állítás, hogy senki nem hívja a műsort.

Nem telt egy évbe, és megszegték vállalásukat. A Telemedia például az akkor az ATV-n Futó játékában a GVH szerint tisztességtelenül sugallta: ha a néző telefonál, jutalma egy törökországi út. A nyeremény aztán csak a szállást fedezte, az utazást és más költségeket nem. Ezért a GVH hárommillió Forint bírságot szabott ki. Tavaly pedig Törőcsik cégének azért kellett tízmillió forintot fizetnie, mert műsorában a házigazda - a valósággal ellentétben - azt sugallta, hogy senki nem hívja a műsort. (Tíz esetben már a Médiatanács is elmarasztalta a televetélkedőket, és összesen egymillió forint bírságot szabott ki.)

A megtévesztés ennek ellenére folytatódik - nyilván mert a néhány milliós bírság meg sem kottyan a tízmilliárdos forgalmú cégnek. És hogy ha nem annyira a helyes válaszokon, mint Fortuna kegyén múlik a nyeremény, miért nem vonatkozik e műsorokra a Szerencsejáték Felügyelet szigorúbb szabályozása? Most tessék megkapaszkodni: azén, mert a televíziók az adásban feltett bugyuta kérdések miatt nem szerencse-, hanem „tudásalapú játéknak” minősülnek.

(Heti Válasz, 2011. augusztus 25., 12-15. oldal)